Provincie Noord-Holland

POSTBUS 3007 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de Statengriffier, mr. J.J.M. Vrijburg
Dreef 3, tweede etage
2012 HR Haarlem

INGEKOMEN 23 JAN. 2015

Gedeputeerde Staten
Uw contactpersoon
J. Rodenburg
BEL/MIL

Doorkiesnummer (023) 514 4057
rodenburgj@noord-holland.nl

Betreft: QuickScan Wind op land Haarlemmermeer-Zuid

Verzenddatum
23 JAN. 2015

Kenmerk
370556/545929

Uw kenmerk

Geachte leden,

In de Provinciale Staten vergadering van 15 december 2014 heeft Mevrouw Zaal (D66) Gedeputeerde Staten verzocht om te onderzoeken of voor Haarlemmermeer-Zuid een uitzondering kan worden gemaakt om dit gebied aan te wijzen als herstructureringsgebied, zonder dat hiervan precedentwerking uitgaat en zonder dat andere gebieden opnieuw moeten worden beoordeeld. In reactie hierop heeft Gedeputeerde Bond toegezegd in een QuickScan te onderzoeken wat de effecten zijn indien Haarlemmermeer-Zuid als herstructureringsgebied wordt toegevoegd aan de Provinciale Ruimtelijke Verordening uw Staten hierover per brief te informeren.

Op 9 januari jl. heeft de heer Buitendijk in een brief aan de leden van de leden van de commissie Ruimte en Milieu voorgesteld om het zuidelijk deel van de Haarlemmermeer alsnog aan te wijzen als herstructureringsgebied. In de commissie van 12 januari jl. heeft gedeputeerde Talsma toegezegd dat in bovengenoemde brief aan uw Staten ook wordt ingegaan op de argumenten van de heer Buitendijk.

Reden waarom Haarlemmermeer-Zuid in de PRV niet is aangewezen als herstructureringsgebied

Voordat wij ingaan op de effecten van het aanwijzen van Haarlemmermeer-Zuid lichten wij nogmaals toe waarom dit gebied niet is opgenomen als herstructureringslocatie. Op 17 december 2012 hebben Provinciale Staten de Structuurvisie Noord-Holland 2040, de Provinciale Ruimtelijke Verordening Structuurvisie (PRVS)[1] artikel 32 en het beleidskader Wind op land gewijzigd vastgesteld. Uitgangspunt hierbij was dat het aantal windturbines in Noord-Holland niet mocht

[1] Provinciale Ruimtelijke Verordening Structuurvisie (PRVS), vastgesteld door PS op 21 juni 2010. Op 3 februari 2014 is de PRVS gewijzigd vastgesteld als Provinciale Ruimtelijke Verordening (PRV).

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143
Fax (023) 514 3030

Dreef 3
Haarlem [2012 HR]
www.noord-holland.nl

worden uitgebreid ten einde de impact van windturbines op de leefomgeving en het open landschap te beperken. Om die reden is destijds in artikel 32 lid 4 sub i PRV een verbod opgenomen tot het plaatsen van windturbines in (voormalig) nationale landschappen.

In de zomer van 2013 is het overleg tussen Rijk en IPO over de verdeling van 6.000 megawatt (MW) wind op land afgerond. De taakstelling voor de Provincie Noord-Holland is 685,5 MW opgesteld vermogen wind op land in 2020. Deze taakstelling diende te worden uitgevoerd binnen de kaders van het vigerend beleid en regelgeving inzake Wind op land. Aangezien in de vigerende PRV een verbod tot het plaatsen van windturbines in (voormalig) nationale landschappen is opgenomen, zijn bij het voorbereiden van de uitvoering van de taakstelling alle (voormalig) nationale landschappen buiten beschouwing gelaten als mogelijk herstructureringsgebied. Eén daarvan was het nationale landschap het Groene Hart, waarbinnen de locatie Haarlemmermeer- Zuid is gelegen.

QuickScan van de gevolgen van het aanwijzen van Haarlemmermeer-Zuid als herstructureringsgebied

Om de locatie Haarlemmermeer-Zuid alsnog te kunnen aanwijzen als herstructureringsgebied dient de PRV opnieuw te worden gewijzigd. Om deze aanwijzing te kunnen realiseren zijn er twee opties. Ten eerste via het geheel schrappen van het verbod op het plaatsen van windturbines in (voormalig) nationale landschappen.
Dit kan vergaande consequenties voor de ruimtelijke kwaliteit in de nationale landschappen (Groene Hart, Laag Holland, Stelling van Amsterdam, Nieuwe Hollands Waterlinie en - op de grens met de provincie Utrecht - Arkemheem-Eemland) en is in strijd met het uitgangspunt van artikel 32 PRV om de impact van windturbines op de leefomgeving en het open landschap zoveel mogelijk te beperken. Qua milieueffecten is dit een ingrijpende wijziging omdat nu in kwetsbare gebieden mag worden gebouwd. De Commissie MER heeft in haar advies hierover opgemerkt dat het plan-MER voldoet omdat kwetsbare gebieden nu worden uitgesloten. Zijn de nationale landschappen niet langer uitgezonderd, dan moet het plan-MER worden aangepast en de m.e.r.-procedure deels opnieuw worden doorlopen. Verderop in deze brief wordt hier nader op ingegaan.

De tweede optie is om voor de locatie Haarlemmermeer-Zuid specifiek een uitzondering te maken in artikel 32 lid 4 sub i PRV. Hiervoor dient een goede ruimtelijke onderbouwing te worden opgenomen in de toelichting bij de PRV, in die zin, dat zeer duidelijk moet zijn waarom plaatsing van windturbines juist in dit (voormalig) nationaal landschap wel wordt toegestaan en in de overige nationale landschappen niet.

Als argument voor deze uitzondering voert de heer Buitendijk aan dat het landschap in Haarlemmermeer-Zuid is doorsneden met infrastructuur, waaronder de 380kV hoogspanningslijn. De heer Buitendijk stelt in dit verband dat door de aanwezigheid van de hoogspanningslijn geen sprake is van een precedent. Precedentwerking volgt echter niet uit aanwezigheid van de overigens transparante structuur van de 380kV lijn, maar is gelegen in een inconsistente uitvoering van het ruimtelijk beleid.

Daarbij wordt door de heer Buitendijk voorbij gegaan aan de uitspraak van de Raad van State in augustus 2014, waarin wordt onderschreven dat GS terecht ook de beleving van de openheid van het landschap gezien van buiten de Nationale Landschappen hebben meegewogen in hun motivering. Immers, de beleving van de openheid staat of valt bij een vrij zicht aan de horizon. Dit verklaart ook de weerstand die zich juist in de omliggende kernen Lisserbroek, Abbenes, Weteringbrug en Kaageiland manifesteert. De door ons gehanteerde redenering is ook onderschreven in een uitspraak van de Raad van State over windturbines in de Purmer, gemeente Waterland. Een juridisch houdbare motivering waarom de plaatsing van windturbines juist in (voormalig) nationaal landschap Haarlemmermeer-Zuid wel wordt toegestaan en in de overige nationale landschappen niet lijkt zeer lastig, zo niet onmogelijk, te geven. Het is arbitrair waarom dit deel van het Groene Hart anders wordt gekwalificeerd dan andere open landschappen. Dit levert een procesrisico op bij een rechterlijke toets van de uitzonderingsbepaling. De rechter kan in zo'n geval de uitzonderingsbepaling via exceptieve toetsing onverbindend verklaren.

Het alsnog aanwijzen van Haarlemmermeer-Zuid als herstructureringsgebied heeft verstrekkende gevolgen voor de reeds afgeronde m.e.r.-procedure, in tegenstelling tot hetgeen de heer Buitendijk hierover stelt. De heer Buitendijk heeft verzuimd de Commissie MER hierover te raadplegen. Omdat het kader wijzigt waarbinnen herstructureringsgebieden worden aangewezen, dient het plan-MER te worden aangevuld en moet de m.e.r.-procedure deels opnieuw worden doorlopen met inbegrip van een mogelijkheid van inspraak voor belanghebbenden op het gewijzigd kader en bestuurlijke behandeling hiervan alsmede een toetsing van het MER door de Commissie MER. Naar verwachting vergt deze aanvullende procedure minimaal een half jaar; dit kan verder oplopen indien vertraging optreedt in de bestuurlijke behandeling als gevolg van de Statenverkiezingen of bestuurlijk overleg rond het Groene Hart. In beginsel kan de aanvullende m.e.r.-procedure worden doorlopen parallel aan de gebiedsateliers die tussen inwerkingtreding van het gewijzigd beleid en 1 oktober zullen plaatsvinden.

In zijn brief stelt de heer Buitendijk dat Haarlemmermeer-Zuid voldoet aan alle overige ruimtelijke criteria en dat in het gebied 30% van de rijksopgave kan worden gerealiseerd. Deze conclusie is kort door de bocht en voorbarig. De heer Buitendijk gaat voorbij aan belang van zorgvuldige en transparante procedures en op juiste wijze omwonenden informeren over een ingrijpende wijziging van het beleid Wind op land. Voorts moet de vanwege de nabijheid van luchthaven Schiphol de locatie worden getoetst op radarverstoring door de Luchtverkeersleiding Nederland (LVNL) en Defensie en op effecten op vliegprocedures door de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT). ILT heeft aangegeven dat op grond van het wijzigingsbesluit van het Luchthavenindelingsbesluit Schiphol (LIB) vanwege vliegveiligheid geen verklaring van geen bezwaar zal worden verleend voor windturbines op de locatie Haarlemmermeer-Zuid. Dit blijkt uit de brief van de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) d.d. 30 september 2014, kenmerk ILT-2014/56907 aan de DG Ruimte en Water, met daarin een prétoets van onder meer windpark Haarlemmermeer. Het windpark heeft aanzienlijke gevolgen voor de start- en landingsprocedures baan 06/24 (Kaagbaan).

Als er geen verklaring van geen bezwaar op grond van het LIB Schiphol wordt verleend kan er door Provinciale Staten ook geen verklaring van geen bedenkingen tot afwijking van een bestemmingsplan worden verleend vanwege strijd met een goede ruimtelijke ordening. Het wijzigen van de PRV voor de locatie Haarlemmermeer-Zuid biedt dan geen zicht op een omgevingsvergunning voor een windpark. Daarnaast is uit overleg met TenneT gebleken dat nader onderzoek noodzakelijk is om vast te stellen of voldoende afstand wordt aangehouden tot de 380kV hoogspanningslijn. Dit is van belang uit oogpunt van veiligheid en leveringszekerheid, temeer omdat het gaat om een vitale verbinding in het hoogspanningsnet.

Conclusie

Uit het bovenstaande volgt dat bij het opnemen van een uitzondering voor in artikel 32 lid 4 sub i PRV specifiek voor de locatie Haarlemmermeer-Zuid de juridische uitvoerbaarheid in het geding is. Een juridisch houdbare en ruimtelijk relevante motivering voor deze uitzondering is zeer lastig, zo niet onmogelijk, te geven en dit levert een procesrisico bij de rechter op. Daarnaast kan geen verklaring van geen bedenkingen door Provinciale Staten worden afgegeven voor de afwijking van het bestemmingsplan omdat ILT geen verklaring van geen bezwaar op grond van het LIB Schiphol zal verlenen vanwege de aanzienlijke gevolgen voor de vliegveiligheid aldaar.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris

G.E.A. van Craaikamp

voorzitter

J.W. Remkes